

מסורת הש"ס

א) [נסדר המשנה אית' ר"א בן שמעון, צ) נצטרין ערך בסר א' איתא לבורס וכן איתא ברש"י ותוס' וכן איתא בתוס' דע"י טז: ד"ה אי וכן ברש"י פסחים נג. ד"ה הוא בוסרין וכן איתא בירושלמי, א) [תרומות פ"ד מ"ג], ד) [חולין קל:], ס) [נדרים יח], ו) מנדבר יח כה, ו) דבפ"ד [מ"ה] דתרומות תנן כ"ל מהרש"א, ח) בירושלמי הגירסא ממ"י, ט) ברש"י הגירסא זה, י) [דף קמב, יא] ונע"י מוס' חולין. ד"ה ודלמא ותוס' מנחות נה. ותוספות בכורות נט. ד"ה בתשעה, יב) ונע"י היטב מוס' ינמות כג: ד"ה אלא לאו כה"ג וכר'.

מוסף רש"י

בשתי תרומות הכתוב מדבר. דכתיב כדנן מן הגורן, וז תרומה גדולה תרומתכם וז תרומת מנחה (ביצה יב). דהיי משמע קרא דכתיב בתרומת מעשר דלויס ותשכז לכס, כלומר בתשעשה טעלו תרומת מעשר, כדנן מן הגורן, כאותה תרומה שיעלת מן הגורן, דייטו תרומה גדולה, אלאש שמי תרומות כתיב כהאי קרא ומחאי קרא נפקא לן לתרומות דמעלות בתשענה ובאומר, דומתנן דתריסרי קאי (מנחות נד: וכו"י) בכורות נח: כהתיב) ואכ"י דלא כתיב האי קרא דתרוומתכם בלא בתרומת מעשר, נפקא לן דמיתרי תרומה גדולה מדכתיב כדנן מן הגורן, כלומר תרומה גדולה שטעל שיהלל מנרגי, והשאל איתקש תרומת מעשר לתרומה גדולה להאי מילתא (בכורות שס), באומד. שס יז לו פירות הרבה אין צריך למדור, אלא באומד יכול אחד מתחמיס (מנחות נד: ושאלת בדעתו קר וכן יש לי בכרי הזו ולפי אומדנותו טעל תרומה (בכורות טז). דלא כתיב זה שיעור (ביצה יב). ובמחשבה, שמשכשז ואומר שני לוגין שאני עתיד להפריש הרי הן תרומה, כדלמרינן גבי לוקח יין מצינ הסומס, ולהכי קרי ליה משכשזה משום דליט מונה איתן (בכורות טז). אז: נתן עיניו בזה זה ואוכל בזה אחר, דכתיב ותשכז ותתריסרי קאי, והא דקא יליף לה מתרומה גדולה משום אומד נקט לה (ביצה יג) וכו"י) בכורות שס). סומדר. ענינים מיון שנפל הפרח וכל גריגרי נראה לעשות קרוי סמדר. (ברכות יז). ענינים דקין בתעמלתא לאחר שפרחו מדר. (ב"ק נס).

בשתי תרומות. דהאי קרא בלויס כתיב תרומתכם היינו תרומת מעשר כדנן מן הגורן היינו תרומה גדולה ראשית דגן ישראל מפריש מגורנו והקיש הכתוב תרומת מעשר לתרומה גדולה: **באומד**. אחד מחמשים שאמרו חכמינו^[מקור?] מפריש באומד דאס טעה אין כאן איסור

דמדאורייתא חטה אחת פוטרת הכריז

דלא נתנה בה תורה שיעור אלא ראשית דגנך^[מקור?]: **אף תרומת מעשר**. אע"פ ששיעורה קלוב מן התורה^[מקור?] מעשר מן המעשר ניטלת באומד: **ובמשכשה**. נתן עיניו בזה זה לשם תרומה ואוכל בזה זה ואע"פ שלא הפריש ותריסרו נפקי מונחשז והאי דיליף תרומת מעשר מתרומה גדולה לעיני אומד הוא דיליף: **בתני'** **המניה פירות להיות מפריש עליהן** כו'. סומך על אלו ואוכל טבליס אחרים שיש לו ואומר הרי תרומתן באותן פירות שהקצימי לכך וכן עשה תמיד: **ואס אבדו**. הלך לבדו ומאלץ שאבדו: **הרי זה חושש**. לאותן טבליס שתיקן בהצטמתן של אלו ואס לא אכלן צריך להפריש מהם דשמא כשאמר הרי תרומתן בפירות שהקצימי כבר היו אבדין: **מעס לעס**. בגמ'

מפרש: בודקין אם היין, שהניחו להיות מפריש עליו צריך לבדוקו שמא החמין ואין תורמין מן החומץ על היין: **בקידוס של מוצאי הכה** כשמנשבת רוח קדים במוצאי הכה: **הואלס סמדר**. כמוס פרח וענביו נראין באשכול כסדרן: **ובשעת כניסת מים לבוסר**. כשהן כפול הלבן נקראין בוסר וכשלחלויות נכנסת וגדילה בתוכו שיכול לעזור מהן כל שהוא היינו כניסת מים. ל"א היו כותשין הענבים כשהן בוסר ונותנין לתוכן מים ונעשין חומץ לטיבול: **גב' מעס לעס של בדיקה**. כשצדקן מאלץ אבדין חושש שמא מאתמול בעת הזאת אבדו ואס עשאל מעשר תוך מעת לעת זה על פירות אחרים צריך להפריש עליהם מספק וטפי מהכי לא אחמור רבנן למיחש אלא סמכי' אחוקה: של

תשעים שבכלכלה לוקמה במעשר גופיה וי"ל דנהי דרבי יוסי ברבי יהודה סבר דאפילו מעשר ניטל מאומד דלמא אבא אלעזר לית ליה הך סברא ועוד דניחא ליה לאזוקמיה בתרומת מעשר משום דברישא קמני תורמין: **נייטלת באומד**. מוזה לתרוס מאומד דמתוך שירא לנמלס שלא יכול פחות נוטל בעין יפה דכתנן בפ' קמא דתרומות (מ"ו) אין תורמין לא במדה לא בתשקל ולא במנין וכן תרומת מעשר ובתוספתא גרסינן מה תרומה גדולה אינה ניטלת אלא באומד ובמשכשה אף תרומת מעשר אינה ניטלת אלא באומד כו' ואס תאמר ו"דפכ"ק דתרומות תנן המונה משוכה והמודד משוכה ממנו והשוקל משוכתן בירושלמי מקשה לה בפ"ק דתרומות ומשני כאן בתרומה גדולה וכאלן בתרומות מעשר דתניא אלעזר בן גמלא אומר מנין שאין תורמין לא במדה ולא במשקל ולא במנין תלמוד לומר ונחשכז לכס תרומתכם בתשענה משוכה מנין פירוש יהיא דלין תורמין בתרומה גדולה דלכולי עלמא מלוזה מאומד וההיא דהמונה משוכה בתרומת מעשר וכרבנן והא דמיימי ברייתא דאבא אלעזר בן גמלא לאשמעי' דפליגי בתרומת מעשר וא"ת דבירושלמי אההיא דהמונה משוכה י"ממאי הוא משוכה^[מקור?] אמר רב הונא מן התורס מאומד משמע דמאומד הוי תרומה אלא דמונה משוכה וקאמר נמי ההם אמר רבי הלל ממני' אמרה כן השוקל משוכה משלשתן פירוש^[מקור?] מכלל דאיכא שלשה דר ממשקל^[מקור?] ובתר הכי קאמר אמר ר' מנינא תיפתר בשלשתן ולית את שמע מינה כלום^[מקור?] ואי לרבנן לדידהו אין תרומת מעשר מאומד ולאבא אלעזר בן גמלא מלוזה לעשות מאומד דקמני בתוספתא אף תרומת מעשר אינה ניטלת אלא באומד ובמשכשה ויש לומר דרבנן מודו דמאומד הוי תרומה אבל אין מלוזה לעשות מאומד ולא חשיב מרבה במעשרות במתכוין לאמוד

יפה אלא במתכוין להרבות ומרבה במתכוין וההיא דבכורות דמוקי לה ר' יוסי כאבא אלעזר בן גמלא ולא כרבנן שמא ההם מרבה במתכוין: **בך תרומת מעשר ניטלת באומד ובמחשבה**. פירש בקונטרס דלענין אומד הוא דיליף אבל מחשבה בתרומיהו נפקא מונחשז אי נמי מחשבה נמי יליף אף על גב דכתב ביה משום דכתיב ביה כדנן מן הגורן דהיינו תרומה גדולה ראשית דגן שישאלת מהם מפריש מגורנו דקרא גופיה מקיש ליה לתרומה גדולה לענין מחשבה^[מקור?] ונראה דלא פליגי רבנן עליה דאבא אלעזר בן גמלא אלא לענין מאומד אבל במחשבה לא פליגי דהא קרא כתיב וצריש האיש מקדש (קדושין דף מא:). נמי פריך מה לתרומה שכן ניטלת במחשבה משמע דלכ"ע פריך והיינו תרומת מעשר דכתיב זה אחס גס אחס ודלא כפ' הקונטרס דפ' בכורות (נט). דמשום מחשבה מוקי ר' יוסי בר' יהודה כאבא אלעזר בן גמלא ואין פשט הסוגיא תחיישבת כפירושו דמה לנו להזכיר מחשבה בדברי ר' יוסי בר' יהודה: **במחשבה**. פ' בקונטרס שנותן עיניו בזה זה לשם תרומה ואוכל מזה זה ואע"פ שלא הפריש משמע שרופה לומר משום דכתיב ונחשכז שרי לאכול בלא הפרשה ושרינן נמי בשתיקה ע"י שנותן עיניו בזה זה^[מקור?] וכל זה נפקא מונחשז וכן ודאי דבלא דיבור נמי הוי תרומה מדתנן במס' תרומות (פ"א מ"ו) חמשה לא יתרמו ואס תרמו תרומתן תרומה וקא חשיב אלס ומפרש בירושלמי (פ"א מ"ז) טעמא משום ברכה^[מקור?] ובפרק ג' דשעועות (דף סו:) גבי כל נדיב לב דהוו תרומה וקדשים שני כתובין הבאין כאחד לענין גמר בבלו אע"פ שלא הויא בשפתיו ולא ילפינן מנייהו שבועה ולענין לאכול בלא הפרשה אין קפידא לכ"ע אפילו בכל המעשרות דלא כתיב בזה ונחשכז דשרי בכל מקום אע"פ שעתה אין מפריש כלום כדמוכח ההיא דהלוקח יין מצינ הכותים (לעיל דף כה). דשרי לכ"ע אי לאו משום^[מקור?] ברייה או^[מקור?] בקיעת הגוד ובמעשר שני שרינן כשאומר ב'פסגו או דדרומו וא"ת כיון דשרי תרומה כשנותן עיניו בזה זה אמאי אין מגביהין תרומות בשבת דהא תנן במס' שבת בפרק נוטל (דף קמא:). ר' יהודה אומר אף מעלין את המדומע בזה ומאה ופריך בגמ' ויהא קמתקן ומשני דסבר כר"ס בן אלעזר דאמר נתן עיניו בזה זה ואוכל בזה זה ולהכי לא חשיב מתקן בשבת כשעמלוהו כיון דאפשר במחשבה והכא נמי אפשר במחשבה וי"ל דשאני מדומע שכבר הוא מתוקן אבל תחלת תיקויו של טבל לא שרינן משום דאפשר במחשבה ואפי' דמאי אסור לתקן בשבת כדמוכח בפ' כמה מדליקין (סד דף לה). אע"ג דשרי ליתן עיניו בזה זה ולאכול בזה אחר כדלמרי' בפ"ק דחולין (דף ק:). גבי ר' מאיר שאכל עלה של ירק^[מקור?]: **המנניה פירות להיות מפריש עליהן בוי'**.^[מקור?] צערצי שבתות וי"ט איירי דשרי שלא מן המוקף י: **מערת לעת**. (דף ד:). דייק מאי טעמא שנתנו רבנן שיעור בזהה מעת לעת ותימה דהכא (נמי) מ"ט וי"ל דדוקא ההם דייק משום דלשה מרגשת בעצמה ובדין הוא דדיה שעתה כשמאי ואי בעו רבנן למיקנסה לקנסוה מפקידה לפקידה כהלל^[מקור?]:

ובשעת בניסת מים לבוסר. נראה לר"י כלשון ראשון שפירש בקונטרס כשנכנסה צו לחלוותי שיכול לעזור מהן כל שהוא היינו כניסת מים מדתנן במס' שביעית בפ"ד (מ"ח) הבוסר משהביא מים אוכל צו פתו בשדה הבאים כונס לתוך ביתו כו' ויש שאין נוהרין צו על מנע^[מקור?] לפי שאינו קרוי יין אלא מים ור"ת אומר שאין להקל לפי שאין אנו בקיאיין עד מתי קרוי מים ולא יין וכתב ר"ת ששנה אחת לא נתבשלו היינות יפה והיו בוסר וכי באותה שנה לא נהגו יין נסך: [ועיין מוס' ע"ז טז: ד"ה אין]

כל הגט פרק שלישי גיטין

לא.

בשם שתרומה גדולה ניטלת באומד. ומיהו אין להקיש תרומת מעשר לתרומה גדולה שיועיל במתכוין חטטה אחת לפטור הכרי דהא מעשר אמר רחמנא ומיהו אס במתכוין מוסקי נראה דמועיל דמקסינ להכי לתרומה גדולה כדמוכח בפרק כל המנחות

באות מלה (מנחות דף נה). דקמני תורמין תאניס על הגרוגרות במנין ופריך דהוי מרבה במעשרות ומיידי במרבה בתרומת מעשר כדמוכח סיפא ומוקי לה לרישא כאבא אלעזר בן גמלא והתם מרבה במתכוין ונראה דלית ליה כלל לאבא אלעזר בן גמלא מרבה במעשרות מעשרותיו מקולקלין דבמעשר [ראשון] נמי שרי מאומד כדלמרי' בסוף בכורות יכול היה לו מאה טלאים ונטל עשרה או עשרה ונטל אחד יהיו מעושרים ת"ל עשירי ואין זה עשירי ר' יוסי בר' יהודה אומר מעשר ומפרש ההם דטעמא דר' יוסי בר' יהודה דסבר כאבא אלעזר בן גמלא ומעשר קרייה רחמנא תרומה דכתיב כי את מעשר בני ישראל אשר ירימו לה' תרומה ואיתקש מעשר בהמה למעשר דגן כדלמר ההם בריס פירקין מה מעשר דגן ניטל מאומד ובמחשבה כו' ובמעשר ראשון איירי דכתיב בסיפא דקרא נתמי ללויס לנחלה וא"ת ואמאי אנטריך ההם לאוקמי כאבא אלעזר לא הוה ליה למימר אלא דאיתקש מעשר בהמה למעשר דגן מה מעשר דגן ניטל אחד מעשרה אף מעשר בהמה כן אפי' בלא העברת שבט וי"ל דמשמע ליה דלרבי יוסי ברבי יהודה בנטל אחד מעשרה הוי מעשר אפי' אינס שוים כמו במכניס לדיר להתעשר דמסתמא אין דרכן להיות שוין הלכך צריך לאוקמי כאבא אלעזר בן גמלא דאי לאו כאבא אלעזר ה"א דבנטל אחד מ' בעינן שוין כמו במעשר דגן אע"ג דבמכניס לא בעינן שוין וקשה כיון דשרי אפי' מעשר מאומד אמאי אינטריך במנחות לאוקמי בתרומת מעשר הא דלמר ר' אלעזר ברבי יוסי אבא היה נוטל עשר גרוגרות שבמקצווע על

סברא ועוד דניחא ליה לאזוקמיה בתרומת מעשר משום דברישא קמני תורמין: **נייטלת באומד**. מוזה לתרוס מאומד דמתוך שירא לנמלס שלא יכול פחות נוטל בעין יפה דכתנן בפ' קמא דתרומות (מ"ו) אין תורמין לא במדה לא בתשקל ולא במנין וכן תרומת מעשר ובתוספתא גרסינן מה תרומה גדולה אינה ניטלת אלא באומד כו' ואס תאמר ו"דפכ"ק דתרומות תנן המונה משוכה והמודד משוכה ממנו והשוקל משוכתן בירושלמי מקשה לה בפ"ק דתרומות ומשני כאן בתרומה גדולה וכאלן בתרומות מעשר דתניא אלעזר בן גמלא אומר מנין שאין תורמין לא במדה ולא במשקל ולא במנין תלמוד לומר ונחשכז לכס תרומתכם בתשענה משוכה מנין פירוש יהיא דלין תורמין בתרומה גדולה דלכולי עלמא מלוזה מאומד וההיא דהמונה משוכה בתרומת מעשר וכרבנן והא דמיימי ברייתא דאבא אלעזר בן גמלא לאשמעי' דפליגי בתרומת מעשר וא"ת דבירושלמי אההיא דהמונה משוכה י"ממאי הוא משוכה^[מקור?] אמר רב הונא מן התורס מאומד משמע דמאומד הוי תרומה אלא דמונה משוכה וקאמר נמי ההם אמר רבי הלל ממני' אמרה כן השוקל משוכה משלשתן פירוש^[מקור?] מכלל דאיכא שלשה דר ממשקל^[מקור?] ובתר הכי קאמר אמר ר' מנינא תיפתר בשלשתן ולית את שמע מינה כלום^[מקור?] ואי לרבנן לדידהו אין תרומת מעשר מאומד ולאבא אלעזר בן גמלא מלוזה לעשות מאומד דקמני בתוספתא אף תרומת מעשר אינה ניטלת אלא באומד ובמשכשה ויש לומר דרבנן מודו דמאומד הוי תרומה אבל אין מלוזה לעשות מאומד ולא חשיב מרבה במעשרות במתכוין לאמוד

יפה אלא במתכוין להרבות ומרבה במתכוין וההיא דבכורות דמוקי לה ר' יוסי כאבא אלעזר בן גמלא ולא כרבנן שמא ההם מרבה במתכוין: **בך תרומת מעשר ניטלת באומד ובמחשבה**. פירש בקונטרס דלענין אומד הוא דיליף אבל מחשבה בתרומיהו נפקא מונחשז אי נמי מחשבה נמי יליף אף על גב דכתב ביה משום דכתיב ביה כדנן מן הגורן דהיינו תרומה גדולה ראשית דגן שישאלת מהם מפריש מגורנו דקרא גופיה מקיש ליה לתרומה גדולה לענין מחשבה^[מקור?] ונראה דלא פליגי רבנן עליה דאבא אלעזר בן גמלא אלא לענין מאומד אבל במחשבה לא פליגי דהא קרא כתיב וצריש האיש מקדש (קדושין דף מא:). נמי פריך מה לתרומה שכן ניטלת במחשבה משמע דלכ"ע פריך והיינו תרומת מעשר דכתיב זה אחס גס אחס ודלא כפ' הקונטרס דפ' בכורות (נט). דמשום מחשבה מוקי ר' יוסי בר' יהודה כאבא אלעזר בן גמלא ואין פשט הסוגיא תחיישבת כפירושו דמה לנו להזכיר מחשבה בדברי ר' יוסי בר' יהודה: **במחשבה**. פ' בקונטרס שנותן עיניו בזה זה לשם תרומה ואוכל מזה זה ואע"פ שלא הפריש משמע שרופה לומר משום דכתיב ונחשכז שרי לאכול בלא הפרשה ושרינן נמי בשתיקה ע"י שנותן עיניו בזה זה^[מקור?] וכל זה נפקא מונחשז וכן ודאי דבלא דיבור נמי הוי תרומה מדתנן במס' תרומות (פ"א מ"ו) חמשה לא יתרמו ואס תרמו תרומתן תרומה וקא חשיב אלס ומפרש בירושלמי (פ"א מ"ז) טעמא משום ברכה^[מקור?] ובפרק ג' דשעועות (דף סו:) גבי כל נדיב לב דהוו תרומה וקדשים שני כתובין הבאין כאחד לענין גמר בבלו אע"פ שלא הויא בשפתיו ולא ילפינן מנייהו שבועה ולענין לאכול בלא הפרשה אין קפידא לכ"ע אפילו בכל המעשרות דלא כתיב בזה ונחשכז דשרי בכל מקום אע"פ שעתה אין מפריש כלום כדמוכח ההיא דהלוקח יין מצינ הכותים (לעיל דף כה). דשרי לכ"ע אי לאו משום^[מקור?] ברייה או^[מקור?] בקיעת הגוד ובמעשר שני שרינן כשאומר ב'פסגו או דדרומו וא"ת כיון דשרי תרומה כשנותן עיניו בזה זה אמאי אין מגביהין תרומות בשבת דהא תנן במס' שבת בפרק נוטל (דף קמא:). ר' יהודה אומר אף מעלין את המדומע בזה ומאה ופריך בגמ' ויהא קמתקן ומשני דסבר כר"ס בן אלעזר דאמר נתן עיניו בזה זה ואוכל בזה זה ולהכי לא חשיב מתקן בשבת כשעמלוהו כיון דאפשר במחשבה והכא נמי אפשר במחשבה וי"ל דשאני מדומע שכבר הוא מתוקן אבל תחלת תיקויו של טבל לא שרינן משום דאפשר במחשבה ואפי' דמאי אסור לתקן בשבת כדמוכח בפ' כמה מדליקין (סד דף לה). אע"ג דשרי ליתן עיניו בזה זה ולאכול בזה אחר כדלמרי' בפ"ק דחולין (דף ק:). גבי ר' מאיר שאכל עלה של ירק^[מקור?]: **המנניה פירות להיות מפריש עליהן בוי'**.^[מקור?] צערצי שבתות וי"ט איירי דשרי שלא מן המוקף י: **מערת לעת**. (דף ד:). דייק מאי טעמא שנתנו רבנן שיעור בזהה מעת לעת ותימה דהכא (נמי) מ"ט וי"ל דדוקא ההם דייק משום דלשה מרגשת בעצמה ובדין הוא דדיה שעתה כשמאי ואי בעו רבנן למיקנסה לקנסוה מפקידה לפקידה כהלל^[מקור?]:

ובשעת בניסת מים לבוסר. נראה לר"י כלשון ראשון שפירש בקונטרס כשנכנסה צו לחלוותי שיכול לעזור מהן כל שהוא היינו כניסת מים מדתנן במס' שביעית בפ"ד (מ"ח) הבוסר משהביא מים אוכל צו פתו בשדה הבאים כונס לתוך ביתו כו' ויש שאין נוהרין צו על מנע^[מקור?] לפי שאינו קרוי יין אלא מים ור"ת אומר שאין להקל לפי שאין אנו בקיאיין עד מתי קרוי מים ולא יין וכתב ר"ת ששנה אחת לא נתבשלו היינות יפה והיו בוסר וכי באותה שנה לא נהגו יין נסך: [ועיין מוס' ע"ז טז: ד"ה אין]

ובשעת בניסת מים לבוסר. נראה לר"י כלשון ראשון שפירש בקונטרס כשנכנסה צו לחלוותי שיכול לעזור מהן כל שהוא היינו כניסת

מים מדתנן במס' שביעית בפ"ד (מ"ח) הבוסר משהביא מים אוכל צו פתו בשדה הבאים כונס לתוך ביתו כו' ויש שאין נוהרין צו על מנע^[מקור?] לפי שאינו קרוי יין אלא מים ור"ת אומר שאין להקל לפי שאין אנו בקיאיין עד מתי קרוי מים ולא יין וכתב ר"ת ששנה אחת לא נתבשלו היינות יפה והיו בוסר וכי באותה שנה לא נהגו יין נסך: [ועיין מוס' ע"ז טז: ד"ה אין]

בקיודס

א מ"י פ"ג מהלכות תרומות הלכס ד:
ב מ"י פ"ז מהל' מעשר הלכס ד
ווס"ה מהל' תרומות הל' כון סמך עשין קלה:
ג (מ"י פ"ה מהל' תרומות הל' כה):

מוסף תוספות

א. דמשוכה משמע משוכה מאחר. ריעני"א.
ב. מדקאמר 'משלשתן' ולא 'מקח'. ריעני"א.
ג. והיינו אומד. ריעני"א.
ד. כלומר, דהאי 'משלשתן' לאו דוקא אלא הוי הוא כאילו אומר 'מכולס'. ריעני"א.
ה. דכיון דקרא תלי תרומת מעשר בהרמ"ג וכו' דאלמא דלוקא פשיטא ל"י טפי מחשבה בתרומ"ג [מן]תרתומת מעשר, אבא אלעזר בן [גמלא] נמי תלי תרומת מעשר בתרומ"ג לענין מחשבה נמי. ר"ן.
ו. ואוכל בצד אחר. תוס' מנחות נה. ד"ס בתשענה.
ז. משמע דאי מדבר, אצ"י שלא ייבר בהרמה, שפיר דמי. שם.
ח. דאין. שם.
ט. משום דחיישי'. שם.
י. תמיה לי האין יפירש שלא מן המוקף, הא בעינן נגיעה, ואם אבדו הא חזי לי. ר"ל. מוס' הלא"ש.
יא. אבל הכא, מילתא דפשיטא היא דסמכי' אחזקה דאוקי פירות בהזקתייהו והשתא הוא דאבדו, וחכמים עבדו ההצקה מפל"ע, והתרומה ומעשר שמפריש צריך לתקן פעם אחתות כי שמא טבל לא. מוס' הלא"ש.
יב. גוי. מוס' הלא"ש.

פסקי ר"ד

בתני' המניה פירות להיות מפריש עליהן תרומה ומעשר מפריש עליהן בחזקת שהן קיימין ואם אבדו הרי זה חושש מעת לעת דברי ר' אלעזר ו' יהודה אומר ב'י פריקין בודקין את היין בקידום של מוצאי החג ובהוצאת סמדר ובשעת בניסת המים בבוסר. פ' הגיוז פירות של טבל להיות סומך עליהן ואוכל טבליס אחרים שיש לו ואומר הרי תרומתן לו ומעשר שלהן באותן פירות שהקציני לכך שבמשער כמה צריך להפריש מאלה תרומה וכמה קבין מעשר ואומר מאותן הטבליס שהקציני במקום פלוגי שלא אקחם וכן הוא ערשה תמיד ומפריש עליהן בחזקת שהן קיימין אותן פירות שהקצה ואוכל את אלו ואין חוששין שמא אבדוים הן בשעה שהוא מפריש עליהן ואומר תרומתן של אלו באותן הפירות ונמצא שאין דבדיריו כלום ואוכל טבליס אלו בחזקת שהן קיימים ומפריש עליהן ואף על פי שאינו רואה אותן: ואם הלך לבודקן ומצאן שאבדן הרי זה חושש שאבדן אותן פירות שהקצה ואוכל את אלו חושש לאותן טבליס שתקן בהבטחתן של אלו מעת לעת ואם לא אכלן צריך להפריש מהם דשמא כי אמר הרי תרומתם על אותם שהקציני כבר היו אבדין. אבל אותן שתקן קודם מעת לעת כתקון

מתקנת ואע"פ שהן בעולם שלא אכלן אוכלן בחזקת מתוקנות ואינו מפריש עליהן כלום: ואמרין מאי מעת לעת אמר ר' יוחנן מעת לעת של בדיקה פ' אם בדיקם היום בשחירות ומצאם אבדיים חושש שמא מאתמול בשחירות אבדו ואם עשאן מעשר תוך מעת לעת זה על פירות אחרים צריך להפריש עליהם מספק וטפי מהכי לא אחמור רבנן למיחש אלא